

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет мистецтва та дизайну
Кафедра музичного мистецтва та звукорежисури
Кафедра мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія світового мистецтва і культури

Галузь знань	<u>02 «Культура і мистецтво»</u>
Спеціальність	<u>025 «Музичне мистецтво»</u>
Назва освітньої програми	<u>Музичне мистецтво</u>
Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський) рівень</u>

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
канд. мистецтвозн., доцент кафедри музичного мистецтва та звукорежисури Каплун Тетяна Михайлівна	067-782-91-45	tat_kap@i.ua
ст. викл. кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін Мараховська Ксенія Дмитрівна	099-181-55-453	marakhovska.kseniia@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Історія світового мистецтва і культури є однією з важливих професійних дисциплін у системі підготовки майбутнього творчого представника сфери музичного мистецтва. Передбачає вивчення основних етапів розвитку світового мистецтва з урахуванням принципу історизму від найдавніших часів до перших десятиліть сучасного століття. Даний курс формує у здобувача установку на усвідомлення художньо-історичного процесу як цілісного явища, в основі якого лежить зміна історичних систем мислення, що виявляється у зміні художніх стилів та методів. Курс історії світового мистецтва покликаний озброїти здобувачів засобами аналізу явищ театрального, музичного, зображального та хореографічного видів мистецтва відповідно до актуальних проблем сучасного мистецтвознавства. Програма курсу побудована за історико-хронологічним принципом й охоплює найсуттєвіші явища світового мистецтва та передбачає цілеспрямовану роботу

студентів над опрацюванням спеціальної літератури, активну роботу на семінарських заняттях, самостійну роботу та виконання індивідуальних завдань.

Метою навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів з загальними закономірностями, з етапами розвитку та основними досягненнями світового мистецтва, надання знань про мистецтвознавчі напрями його вивчення у їхній творчій еволюції, уявлення про стилі й напрямки світового мистецтва, їх історичні передумови; сприяння збагаченню художньо-словникового запасу здобувача, поширення його професійного кругозору; вивчення здобувачами історії та традицій світової культури, усвідомлення її значення та впливу на сучасне мистецтво.

Передумови для вивчення дисципліни «Історія світового мистецтва та культури» відсутні.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Історія світового мистецтва і культури» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу у виконавській та звукорежисерській діяльності.

СК12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК16. Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури з використанням можливостей Інтернету, ЗМІ, кіно, та телебачення.

Навчальна дисципліна «Історія світового мистецтва і культури» забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (РН)**, передбачених освітньою програмою:

ПРН 4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

ПРН 6. Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.

ПРН 7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.

ПРН 15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

1. Знання провідних засобів типологізації видів мистецтва та мистецьких напрямів у різних видах художньої культури, основного понятійного апарату дисципліни.
2. Обґрунтовані знання про сучасні засади функціонування та організації культури та мистецтва, знання правових основ і законодавства України в галузі культури, мистецтва та охорони пам'яток.
3. Знання щодо різних періодів, провідних художньо-творчих процесів та стильових напрямків світової історії мистецтва і культури.
4. Знання й розуміння основних концепцій, загальної структури, класифікації видів, жанрів різних видів мистецтва.
5. Здатність характеризувати та визначати приналежність твору до тієї чи іншої історичної доби розвитку мистецтва, співвідносити різні культурно-історичні епохи.
6. Знання фактологічного матеріалу відносно біографічних та творчих здобутків видатних творців мистецтва;
7. Здатність здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації з різних джерел.

Уміння:

1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами, розуміти та вміти складати тексти державною та іноземною (- ними) мовами, формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення.
2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, генерувати нові ідеї (креативність), демонструвати розвинуту творчу уяву, працювати в команді та автономно, працювати в міжнародному контексті, діяти соціально відповідально та свідомо, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
3. Володіння основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування), розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел і бібліографії, аналізуючи та надаючи критичну та розповідну форму отриманим відомостям, вміти користуватися інформаційними та комунікаційними технологіями, здійснювати пошук та аналіз інформації з різних джерел.
4. Уміння виокремлювати основні етапи розвитку світового мистецтва, виділяти та обґрунтовувати загальну специфіку культурно-історичних процесів, застосовувати знання з історії мистецтва у професійній діяльності, аналізувати актуальний стан і тенденції розвитку мистецтва, генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід
5. Вміння орієнтуватися в сучасних програмних та апаратних засобах, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням.

Навички:

1. Розуміння та аналізу стильових, жанрових та індивідуально-авторських особливостей мистецького процесу в різні історичні епохи.
2. Самостійно оцінювати виконавський рівень втілення художніх та стильових рис різних художніх творів сучасних творців.
3. Використовувати здобуті знання в прикладних і художніх цілях.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова

4	120	28	28	64	1	2	Обов'язкова
---	-----	----	----	----	---	---	-------------

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	кількість годин			
	усього	у тому числі		
		лекц.	практ.	сам. роб.
Тема 1. Феномен мистецтва та його різновиди.	8	2	2	4
Тема 2. Первісне мистецтво.	8	2	2	4
Тема 3. Мистецтво стародавнього світу.	8	2	2	4
Тема 4. Античне мистецтво.	9	2	2	5
Тема 5. Мистецтво середньовіччя.	9	2	2	5
Тема 6. Мистецтво епохи Відродження.	9	2	2	5
Тема 7. Епоха Бароко та Класицизму у європейському мистецтві XVII століття.	9	2	2	5
Тема 8. Мистецтво XVIII століття.	9	2	2	5
Тема 9. Мистецтво Європи першої половини XIX ст.	8	2	2	4
Тема 10. Мистецтво Європи другої половини XIX – початку XX ст.	16	4	4	8
Тема 11. Мистецтво латиноамериканського та африканського культурних регіонів.	10	2	2	6
Тема 12. Художня культура Європи та США у XX – початку XXI ст.	8	2	2	4
Тема 13. Сучасне світове мистецтво	9	2	2	5
Усього годин	120	28	28	64

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Zoom. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, здобувачі отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою. Необхідне обладнання:

1. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет, екран.
2. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word, сайти музеїв світу і України

6. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	кількість годин
1	<p>Тема 1. Феномен мистецтва та його різновиди.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття культури та мистецтва. 2. Проблема генези мистецтва. 3. Види та жанри мистецтва. 4. Періодизація історії світового мистецтва. <p>Тематика есе (на вибір здобувача освіти):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Культура як система духовних цінностей. 2. Пасіонарний підхід до вивчення історії культури Л. Гумільова. 3. Функції мистецтва. 4. Особливості синтезу мистецтв у кінематографі. 	2
2	<p>Тема 2. Первісне мистецтво.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міф як ядро давньої духовної культури, мистецтво як складова частина культової практики давнини. 2. Мистецтво кам'яної доби: особливості мистецтва палеоліту, мезоліту та неоліту. Мистецтво епохи бронзи. 3. Індоевропейське коріння духовної та художньої культури народів світу. <p>Тематика есе (на вибір здобувача освіти):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблема расогенезу. 2. Виникнення мови. Теорії глотогенезу. 3. Характеристика мовних сімей людства. 4. „Венери палеоліту” – символ родючості, народження нового. 5. Обряд ініціації та його роль у первісній культурі. 6. Світове дерево як символ єдності світу. 	2
3	<p>Тема 3. Мистецтво стародавнього світу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мистецтво Стародавньої Месопотамії та Стародавнього Єгипту. 2. Мистецтво Стародавніх Індії, Китаю та Японії. 3. Мистецтво арабо-мусульманського культурного регіону. <p>Тематика есе (на вибір здобувача освіти):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ж. Ф. Шампольон – „батько єгиптології”. 2. Гробниця Тутанхамона – „відкриття XX століття”. 3. Феномен єгипетських пірамід. 4. Таємниця сфінкса. 5. Особливості давньоєгипетського пантеону. 6. Скульптурний портрет Нефертіті. 7. Хатшепсут – жінка-фараон. 8. Алфавіт – найвидатніше досягнення фінікійців. 	2

	<p>9. Соломон – цар старовітньої держави.</p> <p>10. Кумранські рукописи – давня редакція Біблії.</p> <p>11. „Країна аріїв”: загадки походження іранців та інших індоевропейських народів.</p> <p>12. „Авеста” – священна книга зороастризму.</p> <p>13. Веди – „знання” стародавніх індусів.</p> <p>14. Варни і каста та їхня роль у суспільному житті Індії.</p> <p>15. Танець в культурі Індії.</p> <p>16. Йога: сутність та різновиди.</p>	
4	<p>Тема 4. Античне мистецтво.</p> <p>1. Егейське мистецтво.</p> <p>2. Архітектура та мистецтво Стародавньої Греції.</p> <p>Тематика есе (на вибір здобувача освіти):</p> <p>1. Епохальні археологічні відкриття Г. Шлімана і А. Еванса.</p> <p>2. Сапфо – „десята муза” Греції.</p> <p>3. Олімпійські ігри.</p> <p>4. Афінський Акрополь як високий взірць грецької архітектури.</p> <p>5. Розвиток наукових знань у Стародавній Греції.</p> <p>6. Александрійська бібліотека.</p> <p>7. Грецькі чудеса світу.</p> <p>8. Римське військо – зразок дисципліни і непереможності.</p>	2
5	<p>Тема 5. Мистецтво середньовіччя.</p> <p>1. Християнські основи мистецтва середньовіччя. Візантійські художні традиції у мистецтві Східної та Західної Європи часу Середньовіччя.</p> <p>2. Архітектура, література та мистецтво Середньовіччя у контексті християнської концепції світу.</p> <p>Тематика есе (на вибір здобувача освіти):</p> <p>1. Символізм у культурі Середньовіччя.</p> <p>2. Патристика – вчення отців церкви.</p> <p>3. Чернечі ордени.</p> <p>4. Перші європейські університети.</p> <p>5. Візантія – міст між західною і східною цивілізаціями.</p> <p>6. Ісіхазм як духовна основа європейського мистецтва.</p> <p>7. Храм святої Софії – диво візантійської культури.</p> <p>8. Феномен фаумського портрету.</p>	2
6	<p>Тема 6. Мистецтво епохи Відродження.</p> <p>1. Проторенесанс та Раннє Відродження.</p> <p>2. Високе та Пізнє Відродження; маньєризм.</p> <p>3. Особливості прояву мистецтва Відродження у Нідерландах, Німеччині, Франції, Польщі, Чехії.</p>	2

	<p>4. Література та театр доби Відродження.</p> <p>Тематика есе (на вибір здобувача освіти):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Відображення ідей Реформації та Контрреформації у мистецтві. 2. Становлення та розвиток протестантської культури. 3. Видатні італійські художники Відродження (на вибір). 4. Театр епохи Відродження. 5. Арабські елементи культури і мистецтва Іспанії. 6. Гутенберг та розвиток мистецтва книги. 	
7	<p>Тема 7. Епоха Бароко та Класицизму у європейському мистецтві XVII століття.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бароко в країнах Європи. Класицизм у французькому мистецтві XVII ст. 2. Провідна роль архітектури, зображальних мистецтв і театру у мистецтві Франції XVII ст. 3. Література Європи XVII ст. <p>Тематика есе (на вибір здобувача освіти):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Новий час як епоха мистецького плюралізму. 2. Видатні архітектори і художники епохи Бароко і Класицизму (на вибір). 3. Особливості англійської і французької літератури епохи Бароко. 4. Болонська Академія та її доктрина. 5. Театр Бароко і Класицизму Європи – порівняльна характеристика. 6. Скульптура Берніні і народження концепції портрета людини на «п'єдесталі». 	2
8	<p>Тема 8. Мистецтво XVIII століття.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Провідні стильові напрямки мистецтва Європи XVIII ст. 2. Стиль рококо у побуті та художній творчості. 3. Епоха Просвітництва. 4. Європейський театр і література XVIII ст. <p>Тематика есе (на вибір здобувача освіти):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості італійського і англійського Просвітництва. 2. Вплив Французької революції на культуру і мистецтво Європи. 3. Портрет людини доби революції у творчості Давида. 	2
9	<p>Тема 9. Мистецтво Європи першої половини XIX ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Особливості європейського мистецтва першої половини XIX ст. 5. Романтизм як провідний стиль мистецтва Європи першої половини XIX ст. 6. Література і театр першої половини XIX ст. <p>Тематика есе (на вибір здобувача освіти):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні детермінанти культурного розвитку Європи XIX ст. 2. Наукова думка та культура Європи XIX століття 3. Німецька філософія першої половини XIX століття та її значення в ареалі європейської культури. 4. Французький академізм. 	2

	<p>5. Видатні діячі живопису і художньої літератури Європи першої половини XIX ст. (на вибір).</p> <p>6. Національні особливості романтизму.</p>	
10	<p>Тема 10. Мистецтво Європи другої половини XIX – початку XX ст.</p> <p>1. Загальна характеристика провідних стильових напрямків другої половини XIX – початку XX ст.</p> <p>2. Реалістичні напрямки у мистецтві другої половини XIX – початку XX ст.</p> <p>3. Модерністські напрями у мистецтві кінця XIX – початку XX століття.</p> <p>Тематика есе (на вибір здобувача освіти):</p> <p>1. Європейська культура другої половини XIX століття на тлі інтеграційних процесів.</p> <p>2. Видатні європейські діячі художньої літератури другої половини XIX – початку XX ст. (на вибір).</p> <p>3. Художня культура як об’єкт теоретичного аналізу на межі XIX–XX століть.</p> <p>4. Символізм і синтетизм у мистецтві межі XIX –XX століття.</p> <p>5. Національні особливості розвитку реалізму у європейських художніх школах.</p> <p>6. Неоімпресіонізм Ж. Сера та П. Синьяка, особливості художніх шукань.</p>	4
11	<p>Тема 11. Мистецтво латиноамериканського та африканського культурних регіонів.</p> <p>1. Мистецтво латиноамериканської ойкумени: мистецтво ольмеків, Теотіуакана, ацтеків, майя та інків.</p> <p>2. Особливості мистецтва народів Африки.</p> <p>Тематика есе (на вибір здобувача освіти):</p> <p>1. Гігантські кам’яні голови – атрибут ольмекської цивілізації.</p> <p>2. Майя – „інтелектуали” Нового Світу. Календар майя – велике досягнення культури.</p> <p>3. Культура тольтеків.</p> <p>4. Культ пернатого змія (Кетцалькоатля) у народів Мезоамерики.</p> <p>5. Піраміди ацтеків.</p> <p>6. Криваві ритуали ацтеків.</p> <p>7. Релігійно-міфологічні уявлення інків.</p> <p>8. Мачу-Пікчу – шедевр будівельного мистецтва інків.</p> <p>9. Культура Нок, мистецтво Іфе, Бенін, Дагомеї.</p> <p>10. Скульптура і племінна архітектура Африки.</p>	2
12	<p>Тема 12. Художня культура Європи та США XX століття.</p> <p>1. Провідні стильові напрямки мистецтва Європи та США XX – початку XXI ст.</p> <p>2. Особливості історичних шляхів літератури, живопису, архітектури, кіномистецтва Європи та США у контексті ідей модернізму та постмодернізму.</p> <p>Тематика есе (на вибір здобувача освіти):</p> <p>1. Філософія і філософемі у мистецтві XX ст. і сучасності: слугування істині й виправдання ідеологій.</p> <p>2. XX століття - доба кінематографу.</p> <p>3. Література, образотворче мистецтво, театр другої половини XX століття: пошуки нових стилів.</p> <p>4. Кубізм і футуризм. Естетична та художня полеміка з традиціоналізмом.</p> <p>5. А. Матис та традиції мистецтва XIX ст.</p>	2

	6. Специфіка сучасної візуальної культури. 7. Італійський реалізм у кінематографі.	
13	Тема 13. Сучасне світове мистецтво. 1. Тенденція розвитку сучасного світового мистецтва. 2. Сучасне світове мистецтво і мас-культура. 3. Одеська художня культура минулого і сучасності. Тематика есе (на вибір здобувача освіти): 1. Масова й елітарна культури: феноменологія. 2. Цифрове мистецтво сучасності. 3. Хепенінг, перформанс, інсталяція. 4. Музеї сучасного мистецтва	2
	Всього	28

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи здобувачів щодо вивчення дисципліни «Історія світового мистецтва і культури» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	кількість годин
1	Тема 1. Феномен мистецтва та його різновиди. 1. У чому полягає актуальність вивчення історії світової культури? 2. У чому особливість діахронного і синхронного підходів до типології культури? 3. Особливості різних видів мистецтва. 4. Що поєднує такі різновиди мистецтва як музика, театр, балет, кінематограф, література? 5. Що є основою мови архітектури? 6. Історична типологія театральної культури. 7. В чому полягає катарсис мистецтва? 8. Специфіка виразної мови кіномистецтва. 9. Як ви розумієте вислів Андре Моруа «Мистецтво - суб'єктивне відображення реальності художником, виконане в	4

	індивідуальному стилі»? 10. Яку роль у вашому житті відіграє мистецтво?	
2	Тема 2. Первісне мистецтво. 1. Які ви знаєте теорії походження людини? 2. Поняття археологічної культури. 3. Що таке «синкретизм» та «синтез», «архетип»? 4. Вірування первісного суспільства: дуалістичний анімізм, тотемізм, фетишизм, магія слова, . 5. Образотворчі форми первісного мистецтва. 6. Які цілі зображення митцями палеоліту тварин? 7. Які існують припущення про призначення мегалітів? 8. Як первісні вірування вплинули на розвиток культури? 9. В чому полягає міфологічна сутність слов'янського виразу «На сьомому небі від щастя»? 10. Які існують наукові концепції походження індоєвропейської групи народів?	4
3	Тема 3. Мистецтво стародавнього світу. 1. Яким чином природні умови вплинули на характер єгипетського мистецтва? 2. Яка архітектурна споруда символізувала у Месопотамії всемогутність царської влади? 3. Яка роль релігійного чинника в культурному бутті Стародавнього Сходу? 4. Яку релігійну реформу здійснив Аменхотеп IV? 5. Назвіть найбільше досягнення культури Фінікії. 6. Які заходи царя Соломона сприяли зміцненню староєврейської держави? 7. Яке походження назви „Індія” і як у назві відображено специфіку цієї країни? 8. Прокоментуйте образне порівняння карми з річкою: „Життя річки підтримується тисячами струмків, що несуть водночас і чисті води, і нечистоти. Відринаючи їх чи вбираючи, річка може змінити свою майбутню карму і в майбутньому стати прозорим струмком чи смердючою канавою”. 9. Які паралелі можна провести, аналізуючи буддійський „восьмискладовий шлях спасіння”? 10. Як давні китайці називали свою батьківщину і звідки походить назва „Китай”	4
4	Тема 4. Античне мистецтво. 1. Чому античну культуру називають колискою європейської цивілізації? 2. Які відмінності між особливостями культури Стародавньої Греції та Риму? 3. Поясніть твердження німецького вченого Лауса про те, що неможливо уявити освічену людину, яка не знайома з досягненням старогрецької культури. 4. Що таке „курос” і „кора”? 5. Що являє собою грецька ордерна система? 6. Чому поеми Гомера вважають каноном поведінки? 7. Поясніть вислів: „Захоплена Греція перемогла свого некультурного переможця”. 8. Чи були римляни епігонами – сліпими наслідувачами грецької культури? 9. Які елементи етрусської культури запозичили римляни?	5

	10. Як ви думаєте, чому християнство набуло поширення у Римській імперії на початку нашої ери?	
5	<p>Тема 5. Мистецтво середньовіччя.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Який головний культуротворчий чинник епохи Середньовіччя? 2. Як здійснювався навчальний процес у середньовічному університеті? 3. Напишіть конструктивні особливості романського храму. 4. Опишіть конструктивні особливості готичного храму. 5. Яке походження поняття „Європа”? 6. Героїчний епос у культурі Середньовіччя. 7. Театральне мистецтво європейської середньовічної епохи. 8. Чи поділяєте ви такі міркування М. Бердяєва: „Середні віки – найзагадковіша і чаруюча епоха світової історії, повна антитез і протиріч. Середні віки не є епохою варварства і пільми..., це епоха великого напруження духу, великого томління за абсолютним, невтомної роботи думки...”? 9. Які жанри рицарської літератури ви знаєте? 10. У чому суть іконоборського руху? 	5
6	<p>Тема 6. Мистецтво епохи Відродження.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що послужило основою розвитку культури Відродження Італії? 2. У чому полягало повернення до античності в епоху Ренесансу? 3. У чому полягає самотність художньої мови С. Боттічеллі? 4. Що нового вніс у мистецтво Леонардо да Вінчі? 5. Література доби Відродження. Характеристика авторів та творчості. 6. У чому виявилось своєрідність Північного Відродження? 7. Як виявилися національні риси нідерландського Відродження? 8. У чому полягає унікальність та типовість творчості Яна ван Ейка для мистецтва Нідерландів? 9. У чому полягало новаторство живопису Пітера Брейгеля? 10. Театральна культура епохи Відродження. 	5
7	<p>Тема 7. Епоха Бароко та Класицизму у європейському мистецтві XVII століття.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що стало основою виникнення стилю бароко? 2. Основа виникнення класицизму. 3. Французький театр XVII ст. 4. У чому полягала своєрідність іспанського барокового живопису? 5. Визначте основні ознаки творчої манери Ель Греко. 6. У яких стосунках було мистецтво бароко з мистецтвом класицизму? 7. Якою є концепція стилю «класицизм» в архітектурі? 8. Наведіть приклади пам'яток архітектури французького класицизму XVII ст. 9. У чому виявилось новаторство живопису М. Пуссена? 10. Драматургія XVII ст.: Вільям Уїчерлі, Вільям Конгрів, Джон Ванбру, Джордж Фаркер. 	5
8	<p>Тема 8. Мистецтво XVIII століття.</p>	5

	<ol style="list-style-type: none"> 1. У чому різниця стилів рококо та бароко? 2. У чому особливість французького живопису «галантного» століття? 3. Які загальні риси класицизму XVII та XVIII ст.? 4. У чому особливість образів скульптурних портретів Жана-Антуана Гудона? 5. Порівняльна характеристика творчості Ж. Шардена і Ж. Давіда. 6. Як відбувається становлення портретного жанру живопису Англії XVIII ст.? 7. Провідні риси творчості іспанського драматурга Лопе де Вега. 8. Чи було щось спільне між романтизмом та реалізмом XIX ст. 9. Основні тенденції розвитку французького театру в XVIII столітті. 10. Різновиди музичного театру XIX століття. 	
9	<p>Тема 9. Мистецтво Європи першої половини XIX ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чим романтизм XIX ст. відрізняється від романтичних тенденцій, що існували раніше? 2. Простежте тенденції романтизму і реалізму мистецтво неокласицизму у європейському живопису. 3. Які сюжети приваблювали поетів-романтиків? 4. Які сюжети залучали художників-реалістів? 5. Драматурги: Оскар Уайльд, Бернард Шоу, Джон Голсуорсі. 6. Назвіть характерні риси стилю ампір. 7. Критичний реалізм в європейській літературі XIX ст. 8. Балетне мистецтво XIX століття. 9. Європейський драматичний театр та видатні актори першої половини XIX століття. 10. Творчі портрети видатних поетів першої половини XIX століття (на вибір). 	4
10	<p>Тема 10. Мистецтво Європи другої половини XIX – початку XX ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У чому полягала концепція імпресіонізму? 2. У чому полягає специфіка творчості Е. Дега? 3. Опишіть подібність та відмінність творчих методів К. Моне та О. Ренуара. 4. Чим відрізнялися постімпресіоністи від імпресіоністів? 5. Які засоби художньої виразності використовували у своєму творчості Ван Гог та Поль Гоген? 6. Яка роль Матісса та Пікассо у розвитку мистецтва XX ст.? 7. У чому полягала концепція фовізму, кубізму і експресіонізму? 8. У чому різниця між асамбляжем, об'єктом та інсталяцією? 9. Назвіть характерні риси поп-арту. 10. Театральні системи XX століття. 	8
11	<p>Тема 11. Мистецтво латиноамериканського та африканського культурних регіонів.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які групи міфів існували в індіанців? Які міфологічні образи було втілено у тому мистецтві? 2. Чим цікавий календар майя? 3. Які типи архітектурних споруд збереглися з часів доколумбової Америки? 4. Чому ольмекське образотворче мистецтво вирізнялося «ягуаровими» рисами? 	6

	<p>5. Чому індіців майя називають „інтелектуалами” Нового Світу?</p> <p>6. Які монолітні кам’яні з ольмеків збереглися до нашого часу?</p> <p>7. Пам’ятники Теотіукану.</p> <p>8. Видатні архітектурні пам’ятники ацтеків, майя, інків.</p> <p>9. Маски народів африканського культурного регіону.</p> <p>10. Характерні риси, життєві цінності і пріоритети населення країн африканського культурного регіону і як вони відображаються в мистецтві.</p>	
12	<p>Тема 12. Художня культура Європи та США ХХ століття</p> <p>1. Які характерні риси американської культури ХХ ст.?</p> <p>2. У чому полягає панування в американському живописі творів поп-арту?</p> <p>3. Які основні тенденції американського живопису 20-21 ст.?</p> <p>4. Передумови виникнення кіно і основні етапи розвитку кіномистецтва.</p> <p>5. Видатні режисери і актори театрального мистецтва ХХ століття (на вибір).</p> <p>6. Теорія архетипів К.Г. Юнга і мистецтво ХХ ст.</p> <p>7. Видатні представники літератури ХХ століття (на вибір).</p> <p>8. Чи розумієте ви мову живописного абстракціонізму?</p> <p>9. New age у духовному житті і мистецтві ХХ століття.</p> <p>10. Тема війни у мистецтві ХХ століття.</p>	4
13	<p>Тема 13. Сучасне світове мистецтво.</p> <p>1. Художники якої течії прагнули зображати незображуване?</p> <p>2. У чому різниця між асамбляжем, об’єктом та інсталяцією?</p> <p>3. Видатні поети сучасності (на вибір).</p> <p>4. Наївне мистецтво.</p> <p>5. Як відрізнити артоб’єкт від купи сміття?</p> <p>6. Видатні діячі сучасного кіномистецтва (на вибір).</p> <p>7. Концептуальне мистецтво. Мінімалізм і концептуалізм.</p> <p>8. Неонапрямки: неореалізм, неоекспресіонізм, неоабстракція.</p> <p>9. Кіномистецтво та індустрія.</p> <p>10. Міфологія у сучасному мистецтві.</p>	5
Всього		64

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль, який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%

підсумковий контроль, який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).

50%

**Методи діагностики знань
(контролю)**

фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит.

Питання до екзамену

Термінологія:

1. Homo erectus. Homo sapiens.
2. Дуалістичний анімізм. Політеїзм. Пантеїзм. Тотемізм. Фетишизм.
3. Хронологічні рамки та назва періодів первісної епохи.
4. Матріархат та патріархат.
5. Біфункціональність первісного мистецтва.
6. Синкретизм.
7. Індосвропейці.
8. Стародавня Європа.
9. Країни Стародавнього Сходу.
10. Хронологічні рамки культури Стародавнього Сходу.
11. Клінопис. Ієрогліфи.
12. Гільгамеш. Саргон Стародавній.
13. Міста Шумеру. Ном. Зіккурат. Маніхейство.
14. Поліс.
15. Микени.
16. Гомер. Перікл.
17. Поеми Гомера.
18. Видатні автори давньогрецької трагедії.
19. Етимологія слів «трагедія» і «комедія».
20. Видатні представники літератури античної цивілізації.
21. Видатні представники філософії античної цивілізації.
22. Видатні архітектурні споруди античності.
23. Столиця Візантії.
24. Видатні діячі епохи Середньовіччя.
25. Хронологічні рамки Середньовіччя.
26. Періодизація епохи Середньовіччя.
27. Архітектурні стилі Середньовіччя.
28. «Каролінгське» та «Оттонське» відродження.
29. Назви конфесій християнства.
30. Хронологічні рамки Відродження.
31. Гуманізм.
32. Видатні митці епохи Ренесансу.
33. Провідні течії мистецтва XVII ст. (перелік).
34. Бароко.
35. Художні стилі XVIII ст. (перелік).
36. Рококо.
37. Епоха Просвіти.
38. Провідні художні стилі XIX ст. (перелік).
39. Романтизм.
40. Видатні представники мистецтва XIX ст. (перелік).
41. Мистецькі стилі XX ст. (перелік).
42. Видатні представники мистецтва XX ст. (перелік).
43. Імпресіонізм.
44. Експресіонізм.
45. Сюрреалізм.
46. Архітектурні стилі XX – початку XXI ст. (перелік).
47. Сильові напрямки живопису XX – початку XXI ст.
48. Сильові напрямки світової літератури XX ст.
49. Модернізм та постмодернізм – порівняльна характеристика.

Питання екзаменаційних білетів

1. Поняття культури та мистецтва.
2. Періодизація історії культури і мистецтва.
3. Проблеми походження мистецтва.
4. Хронологія первісної культури.

5. Основні елементи первісної релігії та особливості первісного мистецтва.
6. Індоевропейські засади світової культури: загальна характеристика індоевропейської групи народів.
7. Історія індоевропейстики та теорія Ж.Дюмезіля.
8. Історія формування та поширення індоевропейської цивілізації, її роль у формуванні культури і мистецтва народів Євразії і інших континентів.
9. Теорія М.Гімбутас про походження та ранню локалізацію індоевропейської групи народів.
10. Культура і мистецтва давньої індоевропейської цивілізації.
11. Давня Європа та особливості її культури.
12. Культура протослов'янських племен (давні слов'яни).
13. Загальна характеристика давньосхідної культури і мистецтва.
14. Культура і мистецтво Шумеро-Вавілонії.
15. Давньоєгипетська культура і мистецтво. Культура Урарту.
16. Культура і мистецтво Давньої Сирії та Давньої Палестини.
17. Особливості культури і мистецтва Стародавнього Китаю.
18. Духовно-релігійні основи давньоіндійської культури і мистецтва.
19. Загальна характеристика культури і мистецтва античності.
20. Періодизація культури і мистецтва Давньої Греції.
21. Крито-Мікенський період античної історії культури і мистецтва.
22. Давньогрецький театр.
23. Поезія античної доби.
24. Класичний період в історії давньогрецького мистецтва.
25. Мистецтво в Афінах в час правління Перикла.
26. Стародавній Рим і характеристика його культури та мистецтва.
27. Загальна характеристика епохи Середньовіччя.
28. Візантійська культура як основа культури Середньовіччя.
29. Архітектура, іконопис, література Візантії та їх вплив на мистецтво країн православного світу.
30. Архітектура і зображальні мистецтва Середньовіччя.
31. Художньо-естетичні принципи і форми романської і готичної архітектури.
32. Культура і мистецтво епохи Відродження.
33. Ідеї італійського гуманізму, їх значення для формування основних принципів мистецтва Відродження.
34. Архітектура і зображальні мистецтва Ренесансу.
35. Образ людини в живопису і скульптурі італійського Відродження.
36. Міфологічні і релігійні сюжети в мистецтві італійського Відродження, історична еволюція художніх принципів.
37. Загальна характеристика мистецтва Пізнього Відродження і маньєризму.
38. Особливості мистецтва Східного Відродження.
39. Характерні риси культури і мистецтва Відродження у північних країнах Європи.
40. Загальна характеристика культури та мистецтва XVII ст.
41. Ідейно-естетичні і художні особливості стилю бароко.
42. Рококо і бароко: чарти відмінності і близькості.
43. Класицизм і сентименталізм. Теми, ідеї, художні засоби вираження.
44. Особливості культури і мистецтва XVIII ст.
45. Вплив театру і театральності на характер образності європейського мистецтва XVIII ст.
46. Провідні мистецькі стилі XIX ст.
47. Загальна характеристика романтизму. Естетичні концепції романтизму.
48. Особливості німецької школи романтизму у літературі і живопису.
49. Імпресіонізм у європейському мистецтві останньої чверті XIX ст.
50. Срібна доба в історії європейської культури.
51. Архітектура Європи і США XX – початку XXI ст.
52. Стильові напрямки и школи живопису XX століття.
53. Головні течії абстракціонізму.
54. Символізм як пошук нових форм нового змісту.
55. Модернізм як новий творчий метод, стиль, образна система, напрямок, школа.
56. Абстракціонізм В. Кандинського. Супрематизм К. Малевича
57. Витоки та художня філософія постмодернізму.
58. Особливості кіно передвоєнної епохи

59. Розвиток сучасного театру і кіно (друга половина XX – XXI ст.)

60. Провідні напрямки мистецтва.

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ

<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота здобувача)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль <i>екзамен</i>			50
Всього балів			100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ (для екзамену / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Здобувач вищої освіти володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Здобувач вищої освіти був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Здобувач вищої освіти був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи;

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	добре	
74-81(6-7)	C	задовільно	
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	FX	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Білозуб Л.М. Історія мистецтв. Навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти. Запоріжжя, 2019. 148 с.

2. Гриценко Т.Б. Культурологія. Посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 392 с.
3. Демідко О. Історія образотворчого мистецтва та архітектури. Київ : Ліра-К, 2021. 182 с.
4. Левчук Л. Історія світової літератури. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 398 с.
5. Побожій С. І. Історія мистецтва : конспект лекцій. Суми : Сумський державний університет, 2021. 70 с.
6. Сабадаш Ю. Культурологія. Курс лекцій., Київ : Ліра-К, 2021. 216 с.
7. Фартинг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. Харків : Vivat, 2019. 576 с.
8. Художня культура світу: Арабо-мусульманський культурний регіон. Африканський культурний регіон. Індійський культурний регіон. Далеко-східний культурний регіон. Латиноамериканський культурний регіон. Північноамериканський культурний регіон / За ред. Н. Миропольської, Е. Белкіної, Л. Масол та ін. К., 2003.
9. Черіш Л. Ключові події мистецтва. Київ : BookChef, 2020. 176 с.

Додаткова:

1. Абрамович М. Пройти крізь стіни. Київ : ArtHuss, 2018. 384 с.
2. Айзексон В. Леонардо да Вінчі. Київ : Наш формат, 2019. 488 с.
3. Антична культура: Довідник. – К., 1993.
4. Арнольд Д. Коротка книжка про мистецтво. Харків : Фабула, 2021. 192 с.
5. Годж С. Коротка історія мистецтва. Львів : Видавництво Старого Лева, 2022. 224 с.
6. Голоси стародавньої Індії: Антологія староіндійської літератури. – К., 1982.
7. Гомперц В. Думай як митець.. Київ : ArtHuss, 2018. 176 с.
8. Гомперц В. Що це взагалі таке? 150 років сучасного мистецтва в одній пілюлі. Київ : ArtHuss, 2017. 486 с.
9. Історія світової культури. Культурні регіони: Навч. посібник / Кер. авт. колективу Л. Левчук. К., 1997.
10. Крижанівський О. Історія Стародавнього Сходу. Київ :, 2002.
11. Кун М. Легенди та міфи Стародавньої Греції. Київ, 1992.
12. На ріках вавилонських. З найдавнішої літератури Шумеру, Вавілону, Палестини. Київ., 1991.
13. Оповідки Давнього Китаю: Збірник. Київ, 1990.
14. Стеценко В., Пітусь Л. Культура давніх цивілізацій доколумбової Америки: Текст лекції. Львів, 2002.
15. Торнтон С. 33 митці у трьох актах., 2016. 368 с.
16. Cumming R. Art: A Visual History. London : Dorling Kindersley, 2019. 360 p.
17. Ingo F. Walther. Impressionism. Taschen GmbH, 2012. 704 p.
18. Wilkes A., Cavanagh K., Ewart J. The story of Painting. London : Dorling Kindersley, 2020. 416 p.

Інформаційні ресурси:

1. Історія мистецтва. URL: https://stud.com.ua/13552/kulturologiya/istoriya_mistetstv (дата звернення 15.05.2022)
2. Історія, теорія мистецтва. URL: <https://elib.nlu.org.ua/collection.html?id=45> (дата звернення 15.05.2022)
3. Короткий курс лекцій з дисципліни «Історія мистецтв». URL: <https://studfile.net/preview/5607597/> (дата звернення 15.05.2022).
4. Мистецький арсенал. URL: <https://artarsenal.in.ua/uk/vystavka/chyste-mystetstvo/> (дата звернення 13.05.2022).

Корисні посилання:

5. Музеї Ватикану - m.museivaticani.va
6. Галерея Уффіці (Флоренція) - uffizi.it

7. Лувр - louvre.fr/en/visites-en-...
8. Британський музей - britishmuseum.org
9. Музей Прадо - museodelprado.es/the-collect..
10. Стара Пінакотека: <https://www.pinakothek.de/>
11. Маурицхьойс: <https://artwalks.live/?show=maurits>
12. ДМОМ ім. О.С. Пушкіна (Москва): <https://pushkinmuseum.art/index.php?lang=ru>
13. Державний Ермітаж (Санкт-Петербург): <https://www.hermitagemuseum.org/wps/portal/hermitage?lng=ru>
14. Музей мистецтв ім. Ханенків, Київ: khanenkomuseum.kiev.ua
15. Музей східного і західного мистецтва, Одеса museum.odessa.ua
16. Національний художній музей України old.namu.kiev.ua
17. Національний музей ім. Шептицького у Львові nml.com.ua Харківський художній музей artmuseum.kh.ua <http://www.daumier-register.org/werklist.php?search=intro>